

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

III. An, & quo sensu, Materia 1^a sit pura potentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

compositiones ex actu & potentia, in quibus unum se habebit ut denominatum; aliud ut forma denominans, quod totum in nostra Resol. & ad præcedens argumentum solutione, remanet; & solum ex illa sequitur in qualibet compositione per modum actus & potentia, uno respectu denominatum sive potentiam fore formam denominantem sive actum; & alio respectu formam denominantem sive actum fore denominatum sive potentiam; quod putamus omnino necessarium: quando tamen petitur simpliciter potentia, adferri debet illud, quod ex natura sua est subiectum sustentationis; quando forma, id quod est actus, & ex natura sua non est subiectum sustentationis illius, cuius est actus; ut sic vitetur confusio terminorum.

XLVI. Instabis 2°, saltem sequeretur ubi esse substantiam; sed hoc est absurdum, ergo, &c. Probat sequela, quia sicut ubi substantia subsistentiam denominat ubi, ita ab illa denominatur subsistens, quod est proprium substantia ex probatis in Logica Tract. 5°. Disp. 1^a. ergo, &c.

XLVII. Resp. negando sequelam, quia illud tantum est substantia quod ex genere suo exigit denominari subsistens; sive quod in genere entis in quo reponitur, est ut quo, vel ut quod subsistens, quod accidendi non convenit, ut ibidem monstratum est.

XLVIII. Objicies 3°, ex Aristotele lib. 1°. Phys. materia est pura potentia; ergo non est actus respectu formæ ut potentia sive subiecti.

XLIX. Resp. negando consequentiam; quia Aristoteles, per hoc, quod dicat materiam primam esse puram potentiam, solum vult illam esse Physicè simplicem, & incompositam ex ulteriori materia & forma, ne detur processus in infinitum in materia, qui alioqui daretur, ut constat ex dictis Resol. 2^a, unde solum vult materiam primam esse puram potentiam sustentationis; id est, ita alia sustentare, ut ab alio subiecto non sustentetur, aut formam, quæ ab alio subiecto sustentetur, in suo conceptu essentiali includat; alioqui non ipsa, sed subiectum ipsius formæ simplex & incompositum esset materia prima; ut consideranti patebit: non vult autem Aristoteles illam esse puram potentiam informationis, id est, ita informari, ut aliud non informet; quia ipsius scopus est adferre primum subiectum sustentationis, ut manifestè constat, tum ex Textu, tum ex definitione materiae primæ, quam attulit; non verò informationis.

L. Objicies 4°, forma est Principium Corporis Naturalis; ergo materia non est forma informans formam à qua informatur: probatur consequentia, quia sic Principia ex se invicem fierent; siquidem forma fieret ex materia in genere causæ formalis, à qua materia etiā fit in genere causæ formalis, ergo, &c.

LI. Resp. negando consequentiam; ad ejus probationem, nego assumptum; ad cuius etiam probationem distinguo assumptum, fierent ex materia in genere causæ formalis, tamquam ex proprio genere principiandi, nego assumptum, tamquam ex genere principiandi communi omnibus subiectis & formis, concedo assumptum; sed hoc non impedit rationem Principii, quia alioqui, cum id omne Principium inseparabiliter concomitetur, sola forma esset Principium, ut consideranti patebit.

D V B I V M I I I.

An, & quo sensu, Materia 1^a sit pura potentia,

LII. **M**ateria 1^a est puram potentiam receptivissimum est inter Thomistas, aliofque Philosophos; sed de sensu, quo id ipsi compe-

tit, multum controversatur: quare pro illius Resol.

LIII. Suppono 1°. potentiam à Philosophis triplicem distingui; Activam scilicet, Subjectivam & Objectivam; lingulisque actum aliquem in particulari esse oppositum: Activa autem est virtus producendi effectum; actus huic potentia oppositus est actio, sive actus causativus: Passiva sive Subjectiva, aut Receptiva est capacitas, quæ res habet, ut sit subiectum recipiens aliquam formam; actus huic potentia oppositus est forma, sive actus formalis: Objectiva est possibilitas rei, sive ejus ad existendum non repugnantia; actus huic potentia oppositus est existentia, sive actus entitativus.

LIV. Suppono 2°. puram potentiam esse, quæ sic est potentia, ut nullo modo actum sibi oppositum includat, prout solet includi in potentiis non puris: unde potentia purè Activa est, quæ nec est, nec includit actionem: purè Passiva, quæ nec est, nec includit formam informantem: purè Objectiva, quæ propriam existentiam non habet.

LV. Suppono 3°. puram potentiam passivam esse duplicem; sustentationis scilicet, & informationis; potentia pura passiva sustentationis est, quæ nec est, nec includit in suo conceptu formam sustentatam in alio tamquam subiecto recipiente: pura passiva verò informationis est, quæ nec est, nec includit in suo conceptu formam informantem aliud, tamquam subiectum denominationis. His suppositis, sit

R E S O L U T I O I.

LVI. **D**ico 1°, Materia prima est pura potentia passiva sustentationis. Ita D. Thom. 1. p. q. 66. art. 1°, & celebres Thomistæ, Capreolus, Ferrar. Cajet. Soncin. Sotus, PP. Nostri Compl. Ioan. à S. Thom. & à Societate Suarez, Comimb. & alii communiter, quibus additipulatur P. N. Bacho Quodlib. lib. 2°. q. 9. art. 2°. §. 2°.

Probat Resolutio; quia illud ut minimum vult Aristoteles, cum hic materiam primam appellat purum subiectum, puram potentiam passivam, &c. ergo, &c.

LVII. Confir. materia ita sustentat alia, ut nec sit, nec includat formam ab alio tamquam subiecto sustentationis sustentatam; sed hoc est esse puram potentiam passivam sustentationis, ergo, &c. minor patet à definitione; probatur major; quia alioqui, ut sæpe dictum est, sequeretur processus in infinitum: vel enim illud subiectum, in quo ipsa, vel forma, quam includeret, sustentaretur, esset, vel includeret formam ab alio tamquam subiecto sustentationis sustentatam, vel non? si primum, idem quaeretur de hoc subiecto, & sic in infinitum: si secundum, ergo illud erit materia prima, & pura potentia passiva sustentationis. Hic tamen (nota) supponitur substantiam non esse basim, de qua infra Disp. 4. de Substantia.

R E S O L U T I O II.

LVIII. **D**ico 2°, Materia prima non est pura potentia passiva informationis. Hæc Resolutio sequitur ex Resol. 3^a Dubii præcedentis; quæ licet nullius sit, (quem sciam) mihi tamen valde probabilis est.

Probat, quia Materia prima, ita est subiectum sive potentia passiva informationis, ut simul natura sit actus, & forma informans formam à qua informatur, ut constat ex Dubio præcedenti, ergo, &c.

LIX. Confirmatur, esse materietatum est esse actuum, vel informatum à materia; sed formæ plurimæ sunt materietata; imò P. Hurtadus hic expressè dicit albedinem per unionem ad parietem esse parietatam;

tam; ergo materia prima non est pura potentia passiva informationis, sed actus, sive forma informans. Probatur major, quia si esse materietatum, non esset esse actuatam, vel informatam à materia, neque esse animatum esset esse actuatam, vel informatum ab anima; sed hoc non admittitur, ergo, &c. Probatur assumptum, quia utrumque eodem modo terminat unionem; ac proinde eodem modo utrumque denominationem & effectum formalem sibi proprium communicat, ergo, &c.

LX. Dices forte, materiam & formam non eodem modo terminare unionem; sed materiam per modum potentiae; animam verò per modum actus.

LXI. Sed contra, cum dico *anima est materietata, sive unita materia*, anima non habet se per modum actus; quia subicitur & denominatur; vel si illud, quod subicitur & denominatur, possit se habere per modum actus, dic mihi cur materia non ita se habeat, cum subicitur & denominatur animata?

LXII. Respondebis forte animam, quae subicitur, tantum se habere per modum actus, quando informat & denominat; quando verò subicitur & denominatur, se habere per modum subjecti rectè quidem respondes, & ad intentum nostrum; sed rogo, cur idem non dicis de materia prima?

LXIII. Replicabis, quia sequeretur quòd in eodem composito partes essent sibi invicem potentiae subjectivae informationis, & actus informationis, quod est absurdum.

LXIV. Respondeo hoc totum à nobis sine absurdo admissum, & probatum Dubio 2º. Resolutione 2º. & addo, id necessariò ab omnibus admittendum in *ubi* & eius *productione*; numquid enim ab illa productione denominatur ubi productum: & illa productio ab ubi denominatur ubicata? quidni & in aliis idem admitti posset?

RESOLUTIO III.

LXV. **D**ico 3º. materia prima non est pura potentia objectiva, id est, includit existentiam, sive actum entitativum sibi proprium; non quidem Physicum, & à se realiter distinctum, sed Metaphysicum, & à se solà ratione distinctum. 1ª. pars quoad *Physicum* est omnium Thomistarum & juxta Resolutionem 1ªm: 2ª verò quoad *Metaphysicum*. Halensis 7. Metap. ad textum 22. Gregor. in 2. dist. 6. q. 1. Aureoli apud Capreolum in 1ºm dist. 8. q. 1. Durandi ibidem q. 2. Gabrielis in 3ºm dist. 6. & Nominalium cõmuniter; quos sequuntur Gerardus de Carmelo, Suarez, Vasquez, Arrubal, Valentia, Hurtadus, Arriag, Oviedus, &c. ad stipulantur etiam Scotistae, cum hoc tamen discrimine, quòd illi existentiam à materia solà ratione distinctam agnoscant, hi formalem ex natura rei.

LXVI. Probatur 1º. ex Commentatore 3º. de Caelo commento 29. *quod recipit, debet esse ens actuale*, id est, *existens*; sed materia recipit omnes formas; ergo est ens existens, idque existentia propria; ac proinde non est pura potentia objectiva: Probatur major, quia quod recipit, ut condistinctum à forma; quam recipit, non est actu nihil; quia alioqui forma esset tota actualitas compositi substantialis; in composito substantiali sola forma esset aliquid actu; homo non esset actu, nisi quidpiam incompletum; non esset actu nisi quidpiam purè spirituale, &c. imò denique homo non esset in facto esse, purum ens actu, sed partim ens, partim non ens, quae sunt absurda; ergo materia, quae formas recipit de-

R. P. Francisci Bone Spei Physica

bet esse ens existens, idque existentia propria.

LXVII. Nec dicas ex Magistro nostro Bachon. Quodlib. lib. 2º. q. 9. art. 2º. §. 3º. unumquodque recipit secundum, quod est in potentia; quia id tantum verum est de receptione formae realiter distinctae, sic nempe, ut omne quod realiter formam realiter à se distinctam recipit, istam formam realiter non includat, sed sit in potentia ad illam, juxta 1ªm partem nostrae Resolutionis, pro qua à nobis citatus est Resol. 1ª. verum autem non est sic, quòd omne quod realiter formam realiter à se distinctam recipit, nullam existentiam Metaphysicam & realiter à se indistinctam includat, ut patet ex probatione Resol.

LXVIII. Nec Instes, ens actuale, sive existentiam formae, recipi quidem in materia non existentem antecedenter, sed illam facere concomitanter existentem; sic enim albedo in pariete quidem antecedenter non albo recipitur, illum tamen facit concomitanter album; ex quo inferes, probationem assumpti esse falsam: ne id dicas, inquam; quia sicut existentia est conditio praequisita ad agendum quodlibet realiter à se distinctum; ita & ad patendum quodlibet realiter à se distinctum; quia eadem est ratio passionis & actionis; ac proinde, sicut dari non potest actio effectus realiter distincti à causa non existente, vel saltem quae numquam exitit, ita nec potest dari passio formae realiter distinctae à subjecto non existente, vel quod saltem numquam exitit.

LXIX. Nec urgeas subjectum constitui realiter existens per existentiam; ac proinde sicut optimè intelligitur parietem de non albo fieri album per albedinem, quam ante non habebat; quia per illam constituitur realiter albus; ita optimè intelligi materiam non existentem fieri existentem per existentiam, quam ante non habebat, quia similiter per illam constituitur realiter existens.

LXX. Respondeo esse disparitatem, eò quòd materia non possit habere existentiam realiter distinctam nisi medià passione, quae haberi non potest à subjecto, quod hic per te non praesupponitur existens: potest autè paries non albus habere albedinem realiter à se distinctam; quia medià passio, per quam illam habet, praesupponit parietem existentem; quod tantum requiritur, ut illam recipiat. unde patet probationem 1ªm esse solidam, materiamque primam, priusquam ullam formam realiter à se distinctam recipiat, necessariò debere supponi aliunde realiter existentem, nec proinde posse sine evidenti superfluitate actuari per existentiam formae realiter distinctam, Ex his

LXXI. Colliges contra PP. nostros Complut. hic. ordinem essentiae nullà ratione distingui posse ab ordine existentiae: item contra P. Ioan. à S. Thoma, existentiam hoc sensu non posse esse actum secundum, quod praesupponat formam Physicam, licet dici possit secundus, quia *non essentialis*, quod non dicit realem distinctionem ab essentia; ut proprietates Metaphysicas consideranti patebit.

LXXII. Probatur 2º. omnes formae materiales educuntur ex materia; sed non educuntur ex nihilo, aliàs dici deberent creati; ergo materia est ens actuale, existens, non pura potentia objectiva, &c. consequentia patet, quia inter ens actuale, sive existens, & nihil ante intellectum, non datur medium.

LXXIII. Nec dicas ex his solum sequi materiam habere essentiam distinctam à forma, sive esse ens reale distinctum à forma, non verò habere essentiam

B actualem,

actuale, sive esse ens actuale distinctum à forma, sed potentiale tantum: ne id, inquam, dicas; quia in primis ostendimus dubio præcedenti materiam etiam esse actum informationis, licet non sit sustentationis, defectu subjecti, in quo sustentetur: jam verò probavimus illam includere actum entitativum, sive existentiam; quod per illud, quod dicis, non reprobas: deinde quæro à te distinctionem inter ens reale, ens actu, & ens realiter existens: certè si hæc omnia sumantur ut ante intellectum, quomodo hic sumi debent, nihil momenti adferes, spero, quo hæc sumpta ante intellectum distinguas.

LXXIV. Nec refert, quòd Aristoteles 9. Metaph. textu 1.º dividat entitatem realem in potentiam & actum; quia ibi actum non opponit potentiaè objectivæ, sed potentiaè subjectivæ sustentationis, cujus potissimam curam habuit, eò quòd sola generationibus ut mutationibus inserviret; unde per actum ibi intelligit actum sustentationis, sive formam substantialem; per potentiam verò, potentiam subjectivam sustentationis; nec potuit aliud intelligere; alioqui, cum omnis entitas realis ante intellectum sit actus, saltem entitativus (nam ille, sive existentia, non distinguitur realiter ab essentia, ut ostendemus in Metaphysica) divisum includeretur in suis membris dividendis, essetque vitiosa divisio.

LXXV. Probatur 3.º actio terminatur ad existentiam; sed diversam actionem terminat materia prima, scilicet creationem; diversam forma materialis, scilicet generationem; ergò materia prima habet existentiam distinctam à forma, & consequenter non est pura potentia objectiva: Probatur major primò, quia non terminatur ad nihil; res verò præcisè realiter existentia, utpotè realiter præcisè negatio existentia, est nihil: secundò, quia cum existentia sit realiter ipsa essentia, (ut probavimus in Metaphysica) non apparet ad quid aliud terminari possit; ergò, &c.

LXXVI. Objicies tamen 1.º Aristot. nusquàm docet materiam primam esse actum entitativum; ergò, &c.

LXXVII. Respondeo distinguendo antecedens: Aristoteles nusquam docet explicite, & quoad vocem, materiam primam esse actum entitativum, concedo antecedens; implicite, & quoad rem, nego antecedens; hoc enim ipso, quòd docet materiam primam esse principium Physicum, potentiam subjectivam, non esse non ens, sed ad rationem substantiaè propius accedere, &c. consequenter docet esse actum entitativum, imò & informationis, ut Resol. 2.ª vidimus; si verò quandoque dicat *materiam primam non esse ens, in nullo Prædicamento poni, &c.* (ut v.g. Metaphysic. 7.º. textu 8.º.) *quia per se, neque est quid, neque quantum, neque quale.* Solum vult non esse ens completum, quod solum ponitur in prædicamento, & quod solum etiam intelligitur nomine entis simpliciter pronuntiat: eodem modo intelliges D. Thomam, cum r. p. q. 7. art. 2.º. dicit *materiam primam non esse ens actu, sed potentia tantum;* item & Porphyrium, cum post Platonem docet, *materiam primam esse verum non ens, & defectum entis;* nisi malis eos ita intelligere, ut velint materiam, ut sub privatione esse non ens, licet in se & secundum se spectata sit ens: cum verò alii dicunt *illam nullius esse speciei,* putabis, *speciei quam accipit à forma Physicæ;* alioqui certum est esse alicujus speciei Metaphysicæ incompletæ & indirectè prædicamentalis.

LXXVIII. Instabis; forma dat esse rei; ergò materia nequidem ut in se, & secundum se spectata, est existens, sive ens actu.

LXXIX. Respondeo negando consequentiam; quia in primis Resol. 2.ª diximus materiam primam, tam esse formam informationis, quam sit entitas illa, quam vocas formam, licet non sit sustentationis: deinde forma non dat esse rei subjectivum, potentiale & entitativum his proportionatum; sed formale, completivum in esse naturæ, & entitativum his proportionatum; quod ultrò concedimus haberi à forma; sed aliud præterea ad realem constitutionem rei corporeæ completæ requiri asserimus, videlicet existentiam propriam ab existentia formæ realiter distinctam.

LXXX. Objicies 2.º. ex Magistro nostro Bacione in 2.º. Sent. distinct. 12. quæstione 1.ª. art. 2.º. in primo actu, videlicet Deo, nulla est potentia; ergò in prima potentia, ut materia prima, nulla est actualitas.

LXXXI. Respondeo 1.º. concedi posse totum, si hæc proportionaliter intelligantur, hoc modo: sicut ut in primo actu nulla est potentia realiter distincta, ita in prima potentia nulla est actualitas, puta existentia, realiter distincta; sed cum hoc fiat in prima potentia, esse actum entitativum realiter ab ea indistinctum, sicut in primo actu est potentia ad attributa, & relationes ab eo realiter indistinctas, quod unicum contendimus.

LXXXII. Respondeo 2.º. negando consequentiam, quia disparitas est: siquidem primus actus sensu dato, non implicat magis, quam ens perfectum in omni genere entis; implicat verò dari primam potentiam ita puram, ut actum entitativum, sive existentiam, non includat: quia illa esset ens reale à parte rei existens, ut supponitur; & non esset, quia non haberet existentiam, quæ est de conditionibus necessariis entis realis à parte rei sive realiter patientis, uti est de conditionibus, &c. realiter agentis.

LXXXIII. Objicies 3.º. ex R. P. Ioan. à S. Thoma, juxta Aristotelem hic eodem modo se habet materia prima ad formas materiales, quo materia secunda, sive artificiatum ad artificiales: atqui hæc in priori formæ artificialis nullam habet existentiam artificialem; ergò neque illa naturalem existentiam habet in priori formæ naturalis.

LXXXIV. Responderet aliquis facile in sententia objicientis, quæ docet materiam privatam quantitate molis esse entitativè quantam; similiter materiam secundam in priori formæ artificialis habere existentiam entitativè artificialem, sic ut hæc illi identificetur, eo modo, quo quantitatem entitativam vult materiam identificari; unde rectè concluderetur intentum nostrum, videlicet materiam primam in priori omnis existentiaè realiter à se distinctæ habere existentiam entitativam, sic illi identificatam, quomodo vult quantitatem entitativam, & existentiam entitativè artificialem materiam identificari; sed tales formas entitativas à formalibus realiter distinctas, satis rejecimus in Logica Tract. 5.º. Prædicam. Disp. 2.ª. Quare aliter

LXXXV. Respondeo juxta Aristotelem, modè istius ad formas se habendi identitatem, in eo sitam non esse, quòd sicut materia 2.ª in priori formæ artificialis, nullam habet existentiam artificialem, sed in eo, quòd materia 1.ª sit potentia perfectibilis per formas materiales, ut condistinguantur contra entitativam sive existentiam; sicuti materia

materia 2^a. per artificiales: unde nego consequentiam, & assigno disparitatem, in eo videlicet, quòd, quia ad recipiendas formas artificiales sufficit materiam realiter existere, uti reverà realiter existit materia 2^a. in priori formæ artificialis, non debeat materia 2^a. in priori formæ artificialis habere aliquam existentiam artificialem; è contra verò, quia ad recipiendam existentiam aut similem formam realiter à se distinctam, non sufficit materiam realiter non existere existentia propriâ, uti reverà realiter non existit in priori existentia suâ propriâ, debet materia prima in priori existentia realiter à se distincta, habere existentiam aliquam propriam.

QVÆSTIVNCVLA.

Quid senserit D. Thomas circa quæstionem, an materia prima ex se sit ita pura potentia, quòd careat omni actu formali & entitativo.

LXXXVI. Resolvunt Thomistæ, ut PP. nostri Complut. & Ioan. à S. Thoma post antiquiores alios communius, ut Cajet. de ente & essentia cap. 5°. q. 8. Ferrar. 1°. contra gent. c. 4°. Capreol. in 2. dist. 13. q. 4^a. affirmativè; mens tamen D. Thomæ hæc in parte mihi obscurior est, quàm ut Resolutioni isti affirmativæ statim subscribam; & quia veriùs puto existentiam ab essentia realiter non distinguì, cumq; id tum in Philosophicis, tum in Theologicis (in quibus D. Thomæ authoritati plurimum ab omnibus defertur) propugnem, in oppositam partem sit

RESOLUTIO I.

LXXXVII. Dico, non sensit D. Thomas quòd materia 1^a. ex se sit ita pura potentia, quòd careat omni actu formali & entitativo.

Probatur 1°. juxta D. Thom. lib. 1°. Phys. lect. 13. sic illud, quod est aliquid præter formam aquæ & præter formam aëris, se habet ad ipsas substantias naturales, sicut se habet æs ad statuam, & lignum ad lectum, & quodlibet materiale & informe ad formam. Atqui sic se habet æs ad statuam, & lignum ad lectum, ut æs in se & secundum se existens formam statuæ recipiat, & sic est de ligno: ergò similiter, sic illud, quod est aliquid præter formam aquæ, sive materia prima juxta illud Divi Thomæ ibidem & hoc dicimus esse materiam primam, se habet ad formam aquæ, ut in se & secundum se existens formam aquæ recipiat; unde idem D. Thom. 7°. Metaph. textu 8°. lect. 2. dicit, materiam primam esse, non quidem illud, quod ex se est ita pura potentia, quòd careat omni actu formali & entitativo, sed præcisè quod caret omni actu formali, illud dico materiam (inquit) quæ secundum se, neque est quid (id est forma, ut condistinguitur contra actum entitativum, de qua loquens Aristoteles 5°. Metaph. cap. 2°. ait, forma est ratio & quod quid erat esset. & D. Thom. lib. 5. Metaph. lect. 2^a. quæ unumquodque consequitur naturam, vel generis, vel speciei per formam suam; natura autem generis, vel speciei est id, quod significat definitio dicens, quid est res, ideo forma est ratio ipsius (quod quid erat esse) id est definitio sive pars definitionis, per quam scitur quid res est) attende sequentia, ibi prosequitur per cæteras formas ut ab actu entitativo condistinguas, nec quantum, nec

aliquid aliud quidquam, quibus ens determinetur, sive ut ante, per quod scitur, quid res est: ergò, &c.

LXXXVIII. Confirmatur ex mente D. Thomæ loco ex 1°. Physicorum suprâ citato, aqua fit ex materia & formâ aquæ, sicut statua ex ære & forma statuæ; sed statua ex eodem lib. 5°. Metaph. lect. 2. fit ex ære sicut ex inexistente, id est, in eo quod fit intrus existente inquit, & non tantum per formam statuæ, quia sic magis extûs, quàm intûs existeret; ergo similiter aqua fit ex materia aquæ, sicut ex inexistente, id est in aqua intus existente, & non tantum per formam aquæ.

LXXXIX. Probatur 2°. in sententia D. Thomæ 8. Metaph. lect. 4^a. aliter fit ex vino acetum, quàm ex materia vinum, sic igitur (inquit) materia se habet per prius quidem ad vinum, sicut ad habitum & ad speciem; ad acetum autem, sicut ad privationem & corruptionem vini. Et paulò infra, non ergo acetum fit ex vino, sicut ex materia, &c. atqui si materia prima ex se sit ita pura potentia, quòd careat actu entitativo præterquam formâ à se realiter distinctâ, non fiet aliter ex vino acetum, quàm ex materia vinum, ergò, &c. Probatur minor, quia sicut præcisè fit acetum ex privatione & corruptione vini, vel potius existentia vini; ita fit vinum ex privatione & corruptione materiæ, vel potius existentia materiæ, vinæ v. g. quæ in generatione vini corrumpitur, cujus & materiæ, in sententia ista, una & eadem est existentia; ergò, &c.

LXXXX. Confirmatur, juxta mentem D. Thomæ loco statim citato, secundum accidens dicitur ex vino fieri acetum, in quantum fit ex materia ejus: atqui si materia vini careat omni actu entitativo, præterquam formâ vini, non magis secundum accidens dici poterit ex vino fieri acetum, in quantum fit ex materia vini, quàm in quantum fit ex forma vini, directè contra D. Thomam, ergò, &c. Probatur minor, quia non minùs materia perdet existentiam & corrumpetur, quàm forma vini, propter quod tamen non dicit, in quantum fit ex forma vini, ergò, &c.

LXXXXI. Objicies tamen 1°. illud D. Thomæ q. 4. de potentia art. 1°. in corp. ubi in principio Gen. dicitur: Terra autem erat inanis & vacua. Quidam namque intellexerunt prædictis verbis talem informitatem materiæ significari, secundum quam materia intelligitur absque omni forma, in potentia tamen existens ad omnes formas: talis autem materia non potest in rerum natura existere, quin aliqua forma formetur; quidquid enim in rerum natura invenitur, actu existit, quod quidem non habet materia, nisi per formam, quæ est actus ejus; unde non habet sine forma in rerum natura inveniri, ergò, &c.

LXXXXII. Respondeo propter hunc locum mentem D. Thomæ mihi quidem esse obscuram; ad eum tamen probabilissimè Respondeatur, D. Thomam ibi tantum velle materiam sine omni forma non posse in rerum natura existere simpliciter: item, quòd quidquid in rerum natura invenitur existens simpliciter, actu, sive per formam, existat: unde de potentia q. 4. ad 3um eorum, quæ in contrarium objiciuntur, ait, quod autem est tantum in potentia, non simpliciter est; & de verit. q. 3. materia propriè loquendo non habet essentiam, sed est pars essentia; quod æquivaleret, materia prima non habet esse simpliciter, sed esse partis, sive, ut etiam loquitur Opusculo 31. esse incompletum, quod ibidem dicit esse nullum (puta per quod scitur quid res est; per quod